Dosarul nr. 3ra-807/22
2-20158583-01-3ra-05082022

Prima instanţă: Judecătoria Chişinău sediul Rîşcani (jud. V. Sîrbu)
Instanţa de apel: Curtea de Apel Chişinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2022 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiţie

în componenţa:
Preşedintele completului, judecătorul Ala Cobăneanu
Judecătorii Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Oleg Pantea

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Pantea împotriva Casei Naţionale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ şi încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curţii de Apel Chişinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Oleg Pantea şi menţinută hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acţiunea

constată:

La 16 decembrie 2020, Oleg Pantea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naţionale de Asigurări Sociale, persoană terţă Administraţia Naţională a Penitenciarelor cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ şi încasarea cheltuielilor de judecată.

În susţinerea acţiunii a indicat că prin ordinul Ministerului Justiţiei nr. 63 din 1 martie 2017, a fost eliberat din serviciu cu dreptul de a primi pensie viageră.

A relatat că din 2 martie 2017, dânsul este pensionar în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

A notat că prin ordinul Ministerului Justiţiei nr. 189 din 28 martie 2017, a fost reangajat în cadrul Departamentului Instituţiilor Penitenciare, unde a activat până la 1 septembrie 2020, fiind ulterior eliberat prin ordinul Ministerului Justiţiei nr. 155 din 26 august 2020.

În acest context, a menţionat că a fost emis certificatul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor din 3 septembrie 2020, prin care s-a stabilit că la data

de 1 septembrie 2020, vechimea sa în muncă ce acordă dreptul la pensie constituie 28 ani 01 luni 20 zile.

A relevat că potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.

În conformitate cu art. 55 alin. (1) din Legea nr. l544 din 23 iunie 1993, în cazul apariţiei unor circumstanţe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite pentru militarii în termen şi familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A specificat că potrivit art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare şi nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Totodată, a reperat prevederile art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, potrivit cărora legislatorul a prevăzut expres posibilitatea recalculării pensiei în cazul în care apar circumstanţe noi, care duc la majorarea acesteia, fără a face precizare despre provenienţa actelor suplimentare şi data apariţiei lor, stabilind doar că recalculul se va face pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare şi nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Mai mult ca atât, a învederat că dispoziţiile art. 61 din Legea nr. l544 din 23 iunie 1993 stabilesc clar că recalculul se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare şi nu în momentul pensionării, aşa cum se invocă mai departe norma indică, dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare şi nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

A evidenţiat că, Casa Naţională de Asigurări Sociale a început a stabili, calcula şi achita pensia angajaţilor structurilor de forţă începând cu 1 ianuarie 2017, iar din data intrării în vigoare a Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 şi până la 1 ianuarie 2017, circumstanţa de reangajare în structurile de forţă constituia temei de recalculare a pensiei.

Astfel, a specificat că, având în vedere că în tot acest timp legea a fost interpretată în sensul ei direct, în vederea recalculării pensiilor după reangajarea în serviciu, după atâţia ani este inadmisibil faptul interpretării diferite al legii în mod abuziv defavorabil salariatului/pensionarului, numai pentru faptul că s-a schimbat instituţia abilitată în vederea achitării pensiilor.

Prin urmare, a opinat că o interpretare precum că art. 61 Legea nr. l544 din 23 iunie 1993 nu prevede expres recalcularea pensiei după eventuala reangajare

este lipsită de o justificare, or, prin aplicarea tehnicii legislative de a include toate circumstanţele şi actele care pot duce la recalcularea pensiei este inoportună şi imposibilă.

A explicat că prin interpretarea prevederilor art. 61 Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, sub aspectul că nu pot servi temei de recalculare a pensiei acele circumstanţe care nu sunt indicate expres în normă, în contextul în care norma nu prevede exhaustiv nicio circumstanţă, norma respectivă este redusă la absurd.

A accentuat că dispoziţiile art. 61 din Legea nr. 1554 din 23 iunie 1993 în mod cert şi expres prevăd 3 situaţii în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, şi anume: 1) existenţa documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare şi nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; 3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

A mai remarcat că la prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, legislatorul nu a indicat faptul că aceste acte trebuie să fi existat până data stabilirii pensiei şi nici nu rezultă din lege acest fapt.

A conchis că alegaţia precum că recalcularea pensiei se face doar în baza actelor ce au existat până la data stabilirii pensiei, dar au fost prezentate ulterior, este o concluzie eronată la care s-a ajuns prin excluderea ipotezelor concrete din aria de ipoteze pe care le acoperă norma juridică respectivă, denaturând în mod vădit norma.

Şi-a întemeiat pretenţiile în baza art. 47 din Constituţie, art. 22 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, art. 12 din Carta Socială Europeană Revizuită, art. 9 din Pactul Internaţional privind Drepturile Economice, Sociale şi Culturale, cât şi din perspectiva dreptului de proprietate garantat de art. 46 din Constituţie, art. 1 Protocolul 1 Adiţional, art. 6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 199, art. 60, 189, 206 alin. (1) lit. a), b), 211, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat anularea deciziei CTAS Chişinău sect. Buiucani nr. 93/2020/73827 din 13 noiembrie 2020 şi răspunsul CNAS nr. P-2579/20 din 30 noiembrie 2020 la cererea prealabilă din 16 noiembrie 2020, obligarea Casei Naţionale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual privind recalcularea pensiei prin includerea perioadei 28 martie 2017 – 1 septembrie 2020 de activitate din cadrul subdiviziunilor Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor a Ministerului Justiţiei, în vechimea de muncă pentru care s-a stabilit pensia lui Oleg Pantea, începând cu 2 martie 2017 şi de a recalcula pensia, având în vedere din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 1 septembrie 2020, precum şi încasarea de la Casa Naţională de Asigurări Sociale în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acţiunea.

La 12 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Oleg Pantea a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, iar la 11 octombrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanţe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acţiunii.

Prin decizia din 18 mai 2022 a Curţii de Apel Chişinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Oleg Pantea şi menţinută hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani.

Întru argumentarea soluţiei adoptate, instanţele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că deşi reclamantul, începând cu data de 28 martie 2017, a fost reangajat în cadrul Departamentului Instituţiilor Penitenciare, unde a activat până la data de 1 septembrie 2020, aceste circumstanţe nu pot constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la stabilirea acesteia a vechimii de muncă obţinute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 1 martie 2017.

Or, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o singură dată, şi anume după eliberarea din serviciu, dreptul de recalculare fiind realizat doar în condiţiile legii.

În aceeaşi ordine de idei, instanţele de judecată au statuat că Oleg Pantea nu se încadrează în condiţiile normative de recalculare a pensiei, şi asta deoarece art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu prevede în niciun fel faptul că militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne au dreptul la recalcularea pensiei în cazul, în care au fost reîncadraţi în funcţie şi au activat în continuare în funcţia deţinută anterior, prin ce li s-a mărit perioada de vechime în muncă.

La 15 iunie 2022, Oleg Pantea a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curţii de Apel Chişinău, iar la 27 iulie 2022, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate şi a hotărârii primei instanţe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acţiunii.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu soluţia oferită de instanţa de apel, or, în temeiul art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 1993, recalcularea pensiei pentru persoanele care se atribuie legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne poate avea loc în cazul în care solicitantul prezintă probe ce i-ar putea majora pensia.

A precizat că dânsul a prezentat de fapt probele ce atestă majorarea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă, şi anume: adeverinţa eliberată de Administraţia Naţională a Penitenciarelor şi certificatele salariale ce confirmă majorarea salariului după reangajarea în serviciu, totodată fiind majorate şi achitările contribuţiilor sociale lunare în fondul de pensii.

A obiectat că instanţa de apel eronat a dat apreciere probelor prezentate, deoarece documentele anexate demonstrează vechimea în muncă suplimentară apărută după stabilirea iniţială a pensiei, fiind evident că dânsul este în drept să beneficieze de o pensie majorată proporţional cu vechimea în muncă suplimentară.

Cu referire la prevederile art. 61 alin. (2) din legea menţionată, a notat că acestea nu sunt aplicabile speţei, deoarece norma respectivă reglementează situaţia de recalculare a pensiilor categoriei date de pensionari, ca urmare a continuării activităţii peste limita de vârstă, o situaţie juridică care la caz, nu se atestă, dânsul solicitând recalcularea pensiei în temeiul prezentării actelor suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei.

A conchis că atât timp cât calcularea vechimii în serviciu a fost confirmată printr-un act administrativ emis de angajator care nu a fost contestat, autoritatea administrativă împuternicită cu stabilirea pensiei nu mai poate respinge recalcularea vechimii, fiind un act obligatoriu pentru aceasta.

La 5 august 2022, Curtea Supremă de Justiţie a expediat în adresa Casei Naţionale de Asigurări Sociale şi Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor copia cererii de recurs depuse de Oleg Pantea, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepţionată de către Casa Naţională de Asigurări Sociale la 11 august 2022, iar de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor – la 17 august 2022 (f. d. 181-182).

La 30 august 2022, prin intermediul poştei electronice, Casa Naţională de Asigurări Sociale a depus referinţă la recursul înaintat de către Oleg Pantea, solicitând respingerea recursului, cu menţinerea deciziei instanţei de apel, ca fiind legală şi întemeiată.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilităţii recursului, în adresa Curţii Supreme de Justiţie alte referinţe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curţii de apel ca instanţa de fond, precum şi deciziile instanţei de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanţei de apel, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de apel transmite neîntârziat Curţii Supreme de Justiţie recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiaşi articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curţii Supreme de Justiţie în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanţei de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanţa de apel.

În speţă, se constată că dispozitivul deciziei Curţii de Apel Chișinău a fost pronunțat în şedinţă publică la 18 mai 2022 (f. d. 145).

Este cert şi faptul că la 15 iunie 2022, Oleg Pantea a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curţii de Apel Chişinău (f. d. 167-168).

Decizia motivată din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a lui Oleg Pantea la 26 iulie 2022, fapt confirmat prin extrasul de pe poşta electronică (f. d. 171).

Se mai constată că la 27 iulie 2022, a fost depusă motivarea recursului împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curţii de Apel Chişinău (f. d. 172-177).

Astfel, recursul depus de Oleg Pantea împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curţii de Apel Chişinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Oleg Pantea, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special" denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului" de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea

uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Oleg Pantea.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Oleg Pantea se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul Ala Cobăneanu

judecătorii Nina Vascan

Nicolae Craiu